

Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

“Ik pleit sterk voor ons bestaande model”

Interview Sinds juni is Jo Vandeurzen de nieuwe Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Volgens Vandeurzen moet ook de zorgsector besparen, maar loopt het in Vlaanderen voorlopig niet zo'n vaart. “Integendeel. WVG verwerft extra budget voor de laatste jaren van deze legislatuur. Voor 2010 is er alvast 10 miljoen extra voor de kinderopvang en 22,5 miljoen extra voor personen met een handicap.” **Tekst Nico Krols | Foto's Jan Locus**

Uw partijgenoot en voorganger Steven Vanackere, huidig federaal vice-eerste minister en bevoegd voor Institutionele Hervormingen, zei in september dat de gemeenschappen zelf moeten instaan voor de financiering van de preventieve gezondheidszorg. Dat zou hem een forse besparing opleveren. Wat dacht u toen?

Jo Vandeurzen: “Steven Vanackere verkondigde een standpunt dat altijd het uitgangspunt van CD&V is geweest. Dus ik sta daar ook achter. Hij wil geen geld

meer uitgeven voor iets wat geen kerntaak van de federale regering is. We moeten duidelijk maken wat er federaal is en wat niet. Dan weten we wie wat moet betalen. Logisch dat Steven Vanackere wil besparen, maar dat moet uiter-

aard aan beide kanten van de taalgrens gebeuren. Voor preventieve gezondheidszorg zal Vlaanderen zich hoe dan ook onverminderd engageren.”

Hoe zal u besparen?

“Mijn beleidsnota maakt dat duidelijk. De besparingen creëren nieuwe beleidsruimte. Tijdens de crisis kunnen we ons bezinnen over de toekomst, over de investeringen tijdens de laatste jaren van de legislatuur. Voorlopig loopt het in Vlaanderen niet zo'n vaart. Integendeel. WVG verwerft extra budget dat het de laatste jaren van de legislatuur oordeelkundig en volgens de prioriteiten in het regeerakkoord zal mogen besteden. Voor 2010 is er alvast 10 miljoen euro extra voor de kinderopvang en 22,5 miljoen extra voor de sector personen met een handicap.”

Rekent u op het geduld van de sector?

“Tijdens mijn gesprekken met verschillende sectoren merk ik begrip voor de situatie. Overal laat men me toe eerst te evalueren en te overleggen vooraleer er met nieuw beleid een groeipad wordt uitgetekend. Als minister moet ik erover waken dat de middelen van de gemeenschap zo efficiënt mogelijk worden ingezet, op de juiste plaats en op het juiste moment.”

Hebt u het gevoel dat u de heterogene welzijns- en gezondheidssector al kent?

“Ik ken de sector nog niet tot in de puntjes. Het is zaak een goed overzicht te krijgen. WVG is een beleidsdomein met een goed functionerend departement en verschillende vrij autonome agentschappen waarmee ik kan samenwerken. In elke sector staan hervormingen op stapel of zijn ze al ingezet. Dat is boeiend. Maar een minister van WVG zit wellicht altijd met een dubbel gevoel. In welzijn en gezondheid wordt flink geïnvesteerd. Dat is een bewuste keuze van de Vlaamse overheid. Maar er blijven altijd onvervulde wensen en noden, schrijvende situaties die je niet altijd onmiddellijk kan oplossen. Soms is er simpelweg geen oplossing, ondanks alle inspanningen. Zo is het altijd geweest. Een volledig adequaat antwoord op zorgnoden is er helaas nooit. Maar we streven er wel naar.”

Moet de sector nog meer samenwerken?

“Het woonzorgdecreet geeft aanleiding tot debat, bijvoorbeeld over een maximumfactuur in de thuiszorg. Op het vlak van de programmatie is samenwerking onontbeerlijk. Hoe hou je dat met zoveel partners administratief eenvoudig?”

“De vraag is hoe we ons proactief organiseren in de Europese vrije markt zonder de kwalijke aspecten ervan mee te nemen.”

De beschikbare plaats in een residentiële voorziening voor ouderen kan je niet meer los zien van de capaciteit in de thuiszorg. Er zullen zorgnetwerken moeten komen. Dat is zeker een uitdaging voor de zorgvernieuwing. En als je een inclusief beleid* wil voeren voor personen met beperkingen, dan zal je ook van de reguliere zorgvoorzieningen gebruik moeten maken. Het werkveld zal inderdaad breder moeten denken om de samenwerking te stimuleren. Op het terrein merk ik een grote ontvankelijkheid en appreciatie voor het beleid dat tot op heden is gevoerd. Op dat elan kunnen we doorgaan.”

De Integrale Jeugdhulp is een ambitieus voorbeeld van samenwerking, al is het een lang traject.

“Verschillende sectoren werken samen aan dat project. Ik wil er ook kritische vragen bij stellen. Creëren we niet meer bureaucratie? Dat zou het tegengestelde zijn van onze ambitie. De praktijk mag niet worden gedwarsboemd door de theorie. Ik stel het model niet in vraag, maar in de beleidsnota neem ik duidelijke opties.”

Wat verwacht u van de samenwerking met de administratie van WVG?

“Ik zeg het niet om te flemen, maar de samenwerking tussen kabinet en administratie verloopt heel mooi, zoals in dit beleidsdomein altijd het geval is geweest. We onderhouden een toegankelijk, vlot en constructief contact. Ik heb meteen na mijn aanstelling met de leidende ambtenaren van de administratie overlegd om na te denken over de contouren van een toekomstvisie en de beleidsnota. Er zit geen ruis op de communicatielijnen tussen minister en administratie. Dat is goed, want ik hecht belang aan de samenwerking met het departement en de agentschappen. Ik beschouw mezelf als hun pleitbezorger. Ik wil een administratie waar ik trots op kan zijn. En ik moet zeggen, ik was aangenaam verrast toen ik hier begon.”

Moet de sector zich beter naar de Europese besluitvorming richten?

“Als dienstverlening in Europa meer vrije markt betekent, dan denk ik niet dat het voor veel sectoren op korte termijn zo’n vaart zal lopen. Ons sterke gezondheidsmodel is voor een groot deel door het middenveld georganiseerd. Uiteraard moeten we dat model adequaat positioneren in Europa. Ondernemen in de sociale sector vormt in mijn beleidsnota een belangrijk hoofdstuk. We moeten nadenken over

Jo Vandeurzen: “Een volledig adequaat antwoord op zorgnoden is er helaas nooit. Maar we streven er wel naar.”

zaken als *corporate governance*. Zijn we op de juiste schaal bezig? Zetten we de middelen efficiënt in? Ik zeg niet dat elk commercieel initiatief uit den boze is. Zo zwart-wit is het niet. Commercieel ondernemen moet een rol kunnen spelen. Maar het is mijn politieke overtuiging dat we moeten opletten voor de invloed ervan op de kwetsbaarste bevolkingsgroe-

* Inclusief beleid is een overheidsbeleid gebaseerd op de visie dat alle mensen samen de maatschappij vormen, inclusief mensen met een handicap of kansengroepen. Met deze groepen wordt rekening gehouden zodat bijvoorbeeld voorzieningen ook voor hen geschikt zijn.

pen. De social profit moet zich niet onaantastbaar wanen. Er bestaan in Europa beursgenoteerde ziekenhuizen die qua prijs en kwaliteit competitief zijn. Ik pleit sterk voor ons bestaande model, maar de tijd staat niet stil. Beheerders moeten nagaan hoe ze kunnen meegroeien op het vlak van logistiek, ICT en ondernemerschap. Vanaf 2010 komt het transnationale patiëntenverkeer op gang. Ik weet hoe Nederlandse zorgverzekeraars werken. Het is opletten voor *cherry picking*: de rijksten die de beste zorg opkopen. Het is een taak van de federale en de Vlaamse overheid om ervoor te zorgen dat de kwetsbaarste Vlamingen daar niet het slachtoffer van worden. De vraag is dus hoe we ons proactief organiseren in de Europese vrije markt zonder de kwalijke aspecten ervan mee te nemen.”

Jo Vandeuren: “Ik was aangenaam verrast toen ik hier begon.”

WAT STAAT ER IN DE BELEIDSNOTA?

Jo Vandeuren wil deze regeerperiode inzetten op een warme en solidaire samenleving waaraan elke Vlaming en Brusselse Vlaming volwaardig kan deelnemen. Daarbij rekent hij op de verantwoordelijkheidszin en medewerking van de burger. Ondanks de inspanningen kan het aanbod van de zorgsector de vraag niet volgen. Het aanbod neemt in verscheidenheid toe omdat ook de vraag naar zorg groeit. Naast vergrijzing, verkleuring en ontgroening stijgen de zorgvragen bij jonge mensen, zoals bij jongeren met een handicap en jongeren in problemen. Het laten aansluiten van aanbod op vraag is dus een streefdoel, weliswaar in een context van krimpende overheidsmiddelen. In het beleidsdomein welzijn, volksgezondheid en gezin moet worden bespaard. Het is de kunst een evenwicht te vinden tussen beschikbare middelen, basisbescherming voor iedereen en prioriteit voor de meest zorgbehoevende mensen. Toch heeft de regering beslist niet louter de bestaande initiatieven te versterken, maar ook gefaseerd nieuwe initiatieven te nemen. Een efficiënter gebruik van de financiële middelen moet het mogelijk maken met hetzelfde budget meer te doen. Een sterkere samenwerking tussen de verschillende beleidsdomeinen en beleidsniveaus is cruciaal.

Het beleid stelt zich in de nota volgende voornemens:

- De zelfredzaamheid van mensen versterken en waarderen, en hen stimuleren om hun verantwoordelijkheid of die van hun omgeving (sociaal netwerk) op te nemen. Zo wil men al wie hulp en zorg vraagt zo lang mogelijk zo zelfstandig mogelijk in de vertrouwde thuisomgeving laten wonen.
- Voorrang geven aan de meest kwetsbaren en de zwaarst zorgbehoevenden.

Sleutelwoorden zijn adequate probleemdetectie en vraagverduidelijking, vernieuwing en versterking van een kwaliteitsvolle, resultaat- en cliëntgerichte hulp- en dienstverlening; sectoroverschrijdende samenwerking en ontkokering.

De steunpilaren hiertoe zijn sterke en efficiënte partners in de mantelzorg, het vrijwilligerswerk, het werkveld en de overheid.

Het na te streven effect is een kwaliteitsvol aanbod aan hulp en zorg, beschikbaar en toegankelijk voor alle Vlamingen, op elk moment in hun leven dat ze hun vraag stellen. Prioritair gaat de aandacht naar de zwaksten, maar het beleid zal altijd oog hebben voor de modale Vlaming en zijn gezin, van welke samenstelling ook.

De minister hoopt dat deze legislatuur de geschiedenis ingaat als het moment van de ‘ontkokering’, de sectoroverschrijdende samenwerking en integratie, en van de versterking van het sociaal kapitaal.

► www.vlaanderen.be/regering

► Reacties welkom op www.weliswaar.be/forum